

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petiti-vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štampelj za 30 kr.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravištvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši

Vabilo na naročbo.

S 1. marcem se „Slov. Narod“ lahko na novo naročuje in velja:

Za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Za mesec marec 1 gld. 10 kr.

Za četrt leta 3 " 30 "

Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. na mesec, 30 kr. za četrt leta.

S pošiljanjem po pošti velja:

Za mesec marec 1 gld. 40 kr.

Za četrt leta 4 " — "

Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer:

Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr.

P. n. gg. naročnike, kateri še niso plačali naročnine, prosimo uljudno, naj nam pošljejo zaostale zneske.

Administracija „Slov. Naroda“.

Slovaki

so ravno taki, če ne večji politični reveži med sinovi velike majke Slave, kakor mi Slovenci. Da si vsaj dva milijona duš broječi, imajo se še dan denes boriti za najnaravnejše narodne pravice, katere jim Magjari vzkrachajo baš kakor nam Nemci. Kar se tiče narodnega zastopa, politične veljave, v tem so še slabše stoječi nego mi, ker pri volitvah jih je dozdaj kruti Magjar znal potiskati in potisniti. Vendar so zadnje volitve kazale po vseh slovaških krajih, kjer je bil prej narod popolnem nezbučen in udan magjarskim ter magjaronskim plemenitašem in švabskim judom — ki so se kakor gnide v život tega naroda ujeli, — pokazale tako zdatne manjšine, da je upanje, ka se bode tudi ta slovanski narod v bližnji prihodnosti povzdignil v vrsto aktivnih boriteljev za našo občno idejo.

To napredovanje je naredila narodna knjiga in narodno časopisje slovaško, prav kakor pri nas. In ker Magjari to spoznavajo, za to bi radi središče slovaškega literarnega gibanja „Matico slovensko“ v turčijanskem sv. Martinu na gorenjem Ogerskem razrušili. Tako piše časopis magjarske vlade „Reforma“ sledeče o Slovaci: „Gornje-ogerska panslavistična stranka je dobro spoznala moč časopisja in je za to ustanovala Matico, to je društvo, kjer se duševne moči zbirajo, in enotno delajo. To delovanje je odločno proti magjarskemu plemenu in ogerski državi obrneno.“ Za to terjajo ta in drugi magjarski organi, naj se Slovakom ova narodna društva razpusté, misleči, da bode potem slovanskega gibanja in narodnega bujenja konec in se bode trhel magjarski živelj mogel širiti brez zaprek.

Da bi to protečo nevarnost odstranili, izdali so slovaški rodoljubi iz svojega društva veliko spomenico ali promemorijo na mi-

nisterskega predsednika Szlavy-ja. Spomenica je tiskana v treh jezicih; slovaško, magjarsko in nemško, ter priložena vsem slovaškim listom. V njej se pobijajo magjarske klevete, ob enem pa razvijajo politične misli, kakoršne Slovaki imajo, ali v zdanjem času imeti morajo. Vidimo, da se Slovaki z istimi dokazi morajo boriti, kot mi. Pravi se namreč v tej spomenici: „Blagost vsacega naroda je mogoča samo z njegovim duševnim razvitkom; duševno zanemarjen narod ne more ni v poljedelstvu, v obrtu, ni v trgovini napredovati, da, niti skromnega blagostanja imeti. Posamezne nadarjene osebnosti si morejo sicer v katerem koli jeziku potrebne duševne omike pridobiti; cel narod pa se more samo s svojim jezikom izobraziti; in čem bolj je njegov jezik zanemarjen, tem nižja je tudi stopinja njegove kulture.“ Na ta način Slovaki magjarsko vlado morajo podučevati, da je njih matica potrebna!

Na dalje se v promemoriji razvija, da je magjarski strah pred panslavizmom, pred zedinjenjem vseh Slovanov, izvor one nesreče, ki teži zdaj slovaški narod in ga še bode, ako Magjari ne spoznajo, da se tacega panslavizma nemajo bati.

Slovaki dalje izražujejo v svoji spomenici upanje, da bodo morda Magjari k spoznanju prišli — kadar jih mini strah za lastno bodočnost, iz katere baš izvira krivičnost proti slovanskim narodnostim. Spomenica obširno dokazuje Magjarom, da panslavizma, v smislu narodnega edinstva, kakor so ga dosegli Nemci in Italijani, Slovanje ne dosegajo, temuč da hoče vsak narod svojo individualnost izobraziti. Najboljši zapah, ki bi zaprl panslavizmu pota, bilo bi podpiranje slovanskih rodov v razvijanju njihovih vlastitosti.

Na tak način hote naši bratje svoje protivnike pomiriti. Pač pa pri magjarskem značaju nij upati, da bi jih na ta način, z lepo besedo, tudi res prepričali. Strah — ki ga Magjari imajo pred Slovanstvom — ta jih slepi in v svoji slepoti bodo divjali, dokler jih osoda njihovih bratov Hunov ne zadene.

Prošnja do cesarja.

— Iz **Ljutomera** 24. febr.: Ves naš okraj pristopa prošnji do cesarja zoper to volilno reformo, kar potrde 450 lastnoročnih podpisov najveljavnejših posestnikov iz vseh občin našega okraja.

— Iz **ormuškega** okraja je srenja **samužanska** pristopila peticiji do cesarja.

— Iz **slovensko-bistriškega** okraja se nam piše 24. febr., da so tudi občine **Hošnica, Laporje, Zabljek**

in **Vrholje** se pridružile peticiji s 86 podpisov.

— Tudi iz **Šoštanja** se nam piše 24. febr., da se je po vsem okraju podpisala prošnja do cesarja.

Tedaj so v vseh slovenskih okrajih na Štajerskem podpisali prošnjo do cesarja, samo iz rogaškega nam nobeden glas nij došel, pa prepričani smo, da so tudi rodoljubi rogaškega okraja storili svojo dolžnost.

— Iz **Dutovlja** na Krasu 24. febr.: Naši občinarji so vsi radovoljno podpisali prošnjo do cesarja, katero Vam pošljemo z 81 lastnoročnimi podpisi.

— Od **sv. Jurja** pod Taborom v vranskem okraju 25. febr.: Tudi naš občinski zastop in mnogo veljavnih posestnikov so podpisali peticijo do cesarja.

Dalje smo prejeli peticije iz sledečih kranjskih občin: **Goče** na Vipavskem; **Slap** na Vipavskem; **Planina** na Vipavskem; **Vrhopolje** na Vipavskem; **Budanje** na Vipavskem; Pod gradom na Dolenjskem, **Podreče** in **Dob** na Dolenjskem.

Še enkrat opominjamo rodoljube, kateri bi še v rokah imeli pole s podpisi, naj jih izroče uredništvu slovenskih listov.

Politični razgled.

Notranje dežele.

Česka peticija je iz cesarke dvorne pisarne oddana ministru notranjih zadev, da jo reši. Na peticiji neki nij cesarskega podpisa, tedaj bi minister ne bil zadržan, cesarju naznanjati, kako jo je rešil. (?)

Iz nemškega **Štajerskega** donša „Vat.“ prečudno vest, da je ministerstvo onih 260 od nemških občin v lanskem letu podpisanih peticij do cesarja, v katerih so prosile za ponovljenje pravne akcije, sedaj nazaj poslalo okrajnim glavarstvom, da poprašujejo občinske predstojnike, so-li res prostovoljno podpisali in kdo jim je pošiljal tiskane iztise peticij. Kaj ministerstvo misli s tem doseči, nam nij jasno; to pač vidimo, da pravo peticionirati pri vladarji, se čudnim činom skuša kratiti.

V **ustavnem odboru** je pravil minister Lasser, da vlada o volilnem predlogu se z nobenim gališkim poslancem nij pogovarjala. Razprave z gališkimi poslanci so na vladni predlog bile brez upljava. Prenajljeno pa bi bilo, na te razprave in njene nasledke že zdaj kazati, ko državni zbor pred soboj ima samo izjavo galiških poslancev, da se pri posvetovanjih odborovih ne bodo udeležili. Prejšnje razprave s Poljaki 1. 1871 so imele namen, Galičane za vpeljavo direktnih volitev v ostalih deželah pridobiti, celo za to ceno, da se izjema Gališko. V lanskem letu se je vlada vedno branila, v dotik spraviti gališko spravo z volilno reformo. Oziranje na posebne razmere gališke je točka programa prestolnega govora in tedaj ne sega čez okvir programa. Iz teh Lasserjevih besed gre soditi, da vlada

še vedno upa s poljskimi poslanci pogoditi se. „Gazeta Narodova“ pa že naznanja, kako se bodo nasproti volilni reformi poljski poslanci obnašali. Vršili bodo volitve za delegacije, katere so na dnevnem redu v seji državnega zbora 28. febr. Pri seji v torek, kadar se volilna reforma drugokrat bere, bodo vložili svoj protest in zapustili zbornico, pa mandatov ne bodo položili.

O izstopu **Poljakov** govori „Pester Lloyd“, organ Deak-ove stranke, tedaj za Ogersko to, kar „N. F. P.“ za Cislajtanijo, in ostro obsojuje postopanje Poljakov, kateri niso rodoljubi v smislu enojnosti države, in ne stoje na avstrijskem stališču, ampak uganjajo svojo posebno politiko. Pa volilna reforma bode kljub Poljakov izstopu se vršila, in kadar bode enkrat storjena, potem upa „P. L.“, da se bodo že udali Poljaki in vsa ostala opozicija. Bodemo videli. Pa v Avstriji je že marsikatera vladna sistema bila fait accompli, dokler je niso poplaval valovi narodnega gibanja ali uničili isti tajni faktorji, s katerimi se ne da računati. To se utegne goditi še tudi z volilno reformo.

Vnanje države.

Francoski listi prinašajo pismo, katero je pisal grof Chambord kot odgovor na pismo kardinala Dupanloup, v katerem ga tanagovarja, da bi se zaradi koristi monarhične stranke spravil z Orleanci. Grof Chambord pravi v tem pismu, da je bil vselej pripravljen, spraviti se; da pa ne more sprejeti nobenih pogojev. On se opira na svojo staro dedno pravo, to mora biti dovolj. Posebno pa ne more pustiti bele zastave Bourbonov, ker trobojna je njemu znamenje revolucije. To je jasno zadosti. Zato so republikanski listi s to izjavo prav zadovoljni, ter pravijo, da zdaj Francozi lahko vidijo, česa imajo pričakovati, ko bi Henrik V. kedaj prišel na prestol francoski. Fuzija med priverženci Orleancev in legitimisti je s tem pri kraju. Vendar si nekateri vodje obeh strank prizadevajo, da bi združili monarhiste v glasovanju za predloge odseka trideseterih. Levica bode denes sklenila, kako se je držati nasproti tem predlogom. Teško da bi republikanci glasovali za nje.

Poročila o nemirih na **Španjskem** se niso obistinila, raztrosili so jih po svetu sovražniki nove republike, kar se bode brez dvoma še večkrat zgodilo. Posebno iz Berolina pošiljajo enaka poročila okolo, iz česar je razvidno, kaki svobodnjaki so ondi. Se ve da, v poštenu republiku bi se ne dalo kar tebi nič meni nič barantati z državnimi interesi, zato nij čudo, da narodno liberalnim (!) gospodom nij po godu. O razmerah našega cesarstva nasproti novi republiki piše ustavoverna „Neue fr. Presse“ sledeče: „Grof Andraš je prijavil v starem „Fremdenblattu“ izjavi, v katerej razpravlja odnošaje Avstrije nasproti španjski republiki. Gotovo ne bode nobenega poštnega Avstrijana navdušil izrek slavnega grofa, da bode španjsko republiko priznal še le potem, ako pruska vlada to stori. Izjava ta je čudna ilustracija k besedam grofa Andrašija v delegaciji „mi smo močni,“ ako si ministerstvo vnanjih zadev ne upa storiti nobenega diplomatičnega koraka, brezi da bi bil knez Bismark s svojim izgledom dovoljenje za to dal. Sicer pa avstrijska vlada proti Španiji še toliko prijazna nij ko pruska, ker je Bismark baje španjskemu poslancu v Berolinu rekel, ko mu je ta naznanil premembe v domovini, da se mu je tako razrešenje krize edino mogoče zdelo, ter da vošči Španiji srečo, da je bila na ta način obvarovana revolucije. Plemeniti grof pa ne more zakriti svojega mrženja.“

Novi poveljnik španjske severne armade, general Pavia je izdal sledečo proklamacijo: „Vlada republike postavila me je za vrhovnega poveljnika severne armade, ter mi naročila, da naj z vami prijateljsko in bratovsko ravnam. Vlada republike mi naročuje, da naznamim vsem, brez razločka stranke, da je republika potrpljenje, spoštovanje osebnega mnenja, vseh pravic in vesti; da vse

državljanke kot brate objema, brez ponižanja, brez pogojev, brez vabljenja za tiste, ki pridejo k njej, ker želi, da Biskaja in Navarra še dalje uživata blagodare miru in svojih starih pravic. Hrabri Biskajčani in Navarci! bodite brez strahu in ostanite pri svojih domačih ognjiščih. Pobratite se s hrabro republikansko armado. Odpuščenje in pozabljenje vsega preteklega vam je zagotovljeno. Moja najbolj vroča želja je, da ne poče več puška med nami, ter da sprejmete svojega brata in poveljnika severne armade. General Pavia.“ Španjski poslanec v Parizu Olozaga toži baje francoskega prefekta v Pau, da je pomagal Karlismom. Uradna Gaceta piše, da je Estevanes imenovan za civilnega guvernerja, General Pavia za vrhovnega poveljnika severne armade, Contreras pa za vrhovnega poveljnika v Kataloniji. Vojvodinja de la Torre (Serranova žena) je zapustila Madrid, ter se poda s svojimi otroci na tuje. Mesto je mirno.

Dopisi.

Iz Radomlja pri Kamniku 25 febr. [Izv. dop.] (O slabem šolstvu.) Žalostno je slišati, ako se čuje, da se kje šola slabo obiskuje; ali žalostneje je, ako kje niti šole nij. Taka se godi v naši občini, koja ima 77 hišnih brojev. Imamo sicer nekaj, kar imenujejo ljudje „šola“, a po pravici se ne more tako imenovati, ker nij nikakoršnega šolskega poslopja, kakor tudi pravega učitelja ne. Temu glavna krivica so kmetje sami, kajti ko bi zanje prosili, gotovo bi jim bila dovoljena. A mislijo si: saj smo tudi mi brez šole vzrasli, zakaj bi si sami zdaj davke nakladali. Cerkvenik iz Volčjega potoka se zdaj trudi gotovo bolj iz ljubezni do mladine, kot do tistih bornih krajecarjev, da bi si otroci saj nekoliko vednosti v branji in pisanji pridobili. Njegova mesečna plača je namreč 18 kr. od učenca. Človek bi mislil, da pri tako malih stroških in ker je šola samo po zimi in še tačas le popoldne dve uri, gotovo vsak otrok šolo obiskuje; ali zmotil bi se. Blizu dvajset se jih je vpisalo, zdaj pa se le malokdaj primeri, da bi jih bilo petnajst. Nij to usmiljenja vredno? Naj bi si to vendar dotični organi k srcu vzeli in za boljo prihodnost naši mladini skrbeli.

Iz Vozenice 22. febr. [Izv. dop.] V šte. 40 „Slov. Naroda“ bilo je brati, na nekakov možak trdeč, ka je opravnik nekega nemškega zavarovalnega društva, več od polovice leta po našem okraju okolo hodi; k temu imam poročati, da je vse, kar je v omenjenem dopisu poročeno istina; več posestnikov namreč dobil je v svoje zanjke, pred kratkim pa jo pobrisal z našega okraja ter se podal v južno kočevsko Nemčijo, kjer je priporočan od nekega doktorja službo pisarja dobil pri g. dr. W. — Postave terjajo, da vsak gospodar vzemši tujega človeka pod streho, to srenjskemu predstojništvu objavi ter pokaže domovinska spričala tuje osebe in da ima srenjsko predstojništvo pravico gospodarja, ki to zanemari kaznovati. Gospodar pa, ki je omenjenega človeka imel polleta pod streho, je sam srenjski svetovalec, zatorej bi imel to znati; potem se nam čudno dozdeva, ni-li o tem ničesa znal, kar je njegov varovaneec počenjal. Kdo bo tedaj škodo povrnil, ki se je varanim zgodila? morda gospodar, ki je človeka imel pod streho? Radovedni smo, kaj-li bo iz tega!

Iz Trsta 27. febr. [Izv. dop.] Gospod „pust“ je letos pri nas posebno razsajal, ter marsikoga ob obilo novcev pripravil.

Kakor je v italijanskih mestih navada norosti uganjati kolikor mogoče, se je tudi tukaj v našem Trstu od Italijanov godilo. Precej popoldne v zadnjih treh dneh je bilo videti obilo maškar po ulicah in trgih. Nalog njih je bil ljudi nadlegovati, kajti italijanski značaj je v tem obziru jako nepriljuden. S surrovimi, umazanimi šalami se veliko dela. Navadna vožnja po „korsi“ je bila živahna. Udeležilo se je je do 400 kočij, več ali manj olišpanih. Sladkarije se je zmetalo na ceste da je bil tlak kot od toče ali bahjega pšena zapaden. Med vsemi vozovi sta se odlikovala najbolj dva, predstavljajoča — loško in predilsko železnico. Izrazovala sta veliko demonstracijo proti judom in posebno Rothšildom, ter proti južni železnici. To demonstracijo so napravili najbolj odlični gospodje in prvi trgovci v Trstu. Prvi voz je bil lepo okinčan s tržaško zastavo in mnogimi napisi. Imel je lep hlapec, odzadaj naloženo razno blago; osebe na njem so imele vse rudeče kape. Ta voz je bil po celem mestu z veselim krikom sprejet. Drugi pa ne tako. Na tem so bili namreč vsi po židovsko oblečeni. Zadaž njih je bilo polno vreč novcev videti; na vsak kraj pa so bili grbi, v katerih je bila roka z Judežovo mošnjo naslikana; v vrhu pak je stal židovski cerkovnik z dolgo gasilnico za sveče ugasovati. Vreče z novci so demonstratirale tiste velike številke, katere je Rothšild dal, da se pomaže sedež raznih gospodov v ministerstvu, kakor tudi židovski časnikarji, med katere je tudi naša tetka „Triesterca“ šteta. Stoprv pozno v noči se je velika množica razšla, maškare pa so do belega dne po ulicah skakale; gledišča so bila vsa polna. Red se nij kalil, ker imamo dobro novo stražo.

Iz Slovenskih Goric na Štajerskem, 25. febr. [Izv. dop.] *) Poslal sem vam peticije naših slovenskih občin. Naj vam denes še nekoliko besedi pristavim, katere se tičejo opazek, ki smo jih narodnjaki pri nabiranju imeli. — Naši ljudje srčno radi podpisujejo to prošnjo na cesarja in jo razumejo lahko, če se jim razloži, kakor so to storile naše novine, posebno „Slovenski Narod“, ki smo ga čitali in drugim čitati dajali. Ali nečem tudi druge prikazni zamolčati. Dostikrat smo že namreč enake reči podpisavali, dostikrat smo se že potegnili za naše narodne pravice. Naši slovenski kmetje imajo menda prav, če pravijo: kolikrat smo že podpisavali in terjali; a nekdaž je možbeseda in moževa roka veljala, brez mnozega podpisovanja — zdaj pa podpisujemo, jezimo se, vlečemo se za svoje pravice, a nič ne dobimo, nobenih pravic nam ne dajo, še te nam jemlje, ki jih imamo, zmirom je slabše. Blago, zvestoba, kri, vse dajemo, a naj prosimo in molimo ali kolnemo — nič ne pomaga. Vse eno bomo še podpisali, še terjali, še enkrat, še večkrat, — drugo je vse spačeno, morda se cesar spravi na popravljanje.

Podpisov je prilično število. A bilo bi jih več, veliko več, ko ne bi zaprek bilo. Vse druge bi se premagale, samo teško občujemo. Prebivalci pri nas so raztreseni, steze slabe in blatne, in zdaj nas je še sneg zasul. Po nekaterih naših goricah niti v cerkev ne morejo, da, niti mrtvacev k pogrebu ne morejo nesti. Druga zapreka pa je, da

*) Zarad pomanjkanja prostora v poslednjem listu izostalo. Ur.

kar nijsmo storili mi „omikanejši“ posestniki, nij bilo storjeno. Gospodje duhovniki, učitelji, župani — naj so več ali manj narodni — nijsmo storili skoro nič pri nas, ali ne toliko, kakor bi narodnjaki morali. Neka „hladnokrvnost“ v teh krogih vlada, za nič se ne brigajo, samo kadar nasledke čutijo, tačas javkajo, srdijo se. In kadar je narodni razpor, tačas ti nedelavni narodnjaki najrajši ostro in krivično sodbo čez druge naredo, ki res delajo. Za to pa živeli vi, ki kaj delate!

Iz Hrvatskega 26. febr. [Izv. dop.] Cislajtansko „prelomljenje ustave“, ali po ministerski govoreč, cislajtanska volilna reforma, ima tudi pri nas svoje protivnike in svoje prijatelje: njeni protivniki so narodnjaki, njeni prijatelji in zagovorniki pa magjaroni. Vladni in magjaronski naši listi jo hvale, ko da je osmi čudež sveta, narodnjaški listi pa nasprotno pred njo svare, ko da je volčja jama, izkopana v propad našej cislajtanskej brači. — V „Obzorovem“ uvodnem članku od ponedeljka piše „a.“ (Mrazovič?) odločno proti njej, ter zlasti dalmatinskim zastopnikom na srce polaga, da naj ne glasujejo iz oportunitete in zavolj pridobitve malih koncesij za njo, ampak da naj se solidarno z ostalo federalistično opozicijo proti njej v bran postavijo, ter iz državnega dunajskega zbora izstopijo. Uvodni članek je odgovor na dopis iz Dalmacije, v katerem brž ko ne Danilo sam eventualno glasovanje dalmatinskih zastopnikov za volilno reformo opravičati si prizadeva. Na konci omenjenega „Obzorovega“ uvodnega članka pravi „a.“ sledeče pomenljive besede: „Jaz bom po vladanji dalmatinskih zastopnikov nasproti zakonu o neposrednih volitvah sodil, da-li imajo pravo in pošteno željo z nami (Hrvati) zediniti se. Če bodo oni kakšnim god načinom pripomogli nemškemu centralistom, če se ne bodo dogovorili z ostalo državopravno opozicijo, če se ne bodo protivili zakonskemu predlogu: onda bodem prepričan, da jim je združenje Dalmacije s Hrvatsko in Slavonijo samo na jeziku; ter da nasprotno v svojem srci želijo, da naj Dalmacija oddružena ostane od svojega materinega narodnega in državnega telesa, v katerem položji jo čaka sušica. V našem in v interesu naših prekovlebitških prijateljev bi zelo žalil, če bi se ta naša bojazen izpolnila. Res je, mi upamo in smo tudi prepričani, da se bodo pravične želje našega proganjenega naroda tudi kljub temu izpolnile, če se mu poedinci izneverijo. Žalostno bi pa vendar bilo, če bi mi sami ta toliko priželjeni čas nazaj v prihodnost odrivali, in če bi se nas že tolikokrat ogoljufani narod celo po svojih izbranih zastopnikih na novo ogoljufal.“ — Če te Mrazovičeve besede ne bodo dalmatinske zastopnike po tilniku udarile, ter jih na pravo pot navrnile, potem sta olje in krizma za nje izgubljena. Kar je že ondan dopis iz Ogerskega v „Slov. Nar.“ napomenil, da bi se namreč v slučaju vzakonjenja neposrednih volitev v Cislajtaniji naša dogovarjanja z ogersko regnikolarno deputacijo, razbila, o tem smo tudi mi na Hrvatskem prepričani. Naše moralne simpatije do borilcev proti vzakonjenji neposrednih volitev v Cislajtaniji, imajo tedaj celo materijalna tla. Kakor nam ponašanje dalmatinskih zastopnikov v dunajskem drž. zboru nij po godu, ravno tako priznavamo

nasprotno odločno vedenje kranjsko-slovenskih zastopnikov, in sploh slovenskega naroda. — Včerajšnji „Obzor“ ima telegram iz Zadra (v našem listu že omenjen Ur.), dalmatinski zastopniki ne bodo na noben način glasovali za volilno reformo! „Obzor“ pridodaje, da je ta telegram od „merodajne“ osebe.

Domače stvari.

— („Narodna tiskarna“) Uradna „Laib. Z.“ dne 27. febr. donša „Firma-Protokollierung“ (sic!) delniškega društva „Narodna tiskarna“ v nemškem jeziku. Odlok e. kr. deželne kot trgovinske sodnije, kateri je došel upravnemu odboru, je gledé na slovensko vlogo tudi v slovenskem jeziku pisan. Ker je protokoliranje firm jako važen čin in se brez dvombe v trgovinskem registru vse točke in imena morajo na tanko zapisavati, kakor so pisane v vlogi, je vsakako čudno, da se protokoliranje razglša v nemškem jeziku. Ne moremo si misliti, da tudi v trgovinskem registru nij slovenski izvirnik zapisan, ampak samo po komer koli napravljena prestava, ker bi to bilo očitno prelomljenje trgovinske postave.

— (Direktorji ljubljanske hranilnice) so strašno nezaupni možaki. Povedali smo zadnjič, da so votirali več darov, med drugimi tudi za uboge dijake. A poleg tega daru so dali vodjem naših učilišč veliko nezaupnico, kajti ne samo da račun o porabljenem denarju terjajo, temuč zahtevajo tudi lastnoročno potrjenje od vsacega učenca, ki bode obdarjen!

— (Mestni blagajnik Makso Gajdič) v Ljubljani se je v četrtek 27. februarja ob 4ih popoldne na pokopališču pri sv. Krištofu z revolverjem v srce ustrelil, da je takoj mrtev obležal. Nesrečnež je bil okolo 50 let star. Govori se od deficita v mestni blagajnici 3000 gld.

— (G. Josip Janžekovič), učitelj pri sv. Ilu blizu Velenja je po štajerskem deželnem odboru imenovan za družega učitelja na sadje- in vinorejni šoli v Mariboru. S tem imenovanjem smemo zadovoljni biti Slovenci.

— (Iz Vipave) se poroča, da je okrajni glavar Globočnik okolo 90 podpisov s peticijo na cesarja konfisciral!!!

— (Sava) je včeraj zavoljo dežja v eni uri za tri čevlje visoko narasla. — Ravno tako Ljubljana.

— (Janežičeva ustanovitev) se — tako piše „Besednik“, letos po blagosrečnih podpornikih prav lepo pomnožuje. Zopet je g. dr. Josip Vošnjak daroval trideset goldinarjev od nagrade, katero dobiva za letošnjo družbino knjigo: „Umno kletarstvo“ in g. Jože Levičnik je v isti blagi namen odločil tri gold. od darila za svoj obdarovani rokopis „Spomin na Notranjo Kranjsko.“ Odborov odsek izreka za blagodušna darova najgorkejo zahvalo.

— (Koroški Slovenci in volilna reforma.) O tem predmetu smo v svojem dnevniku že pisali. A za naše bralce, ki se zanimajo za slovensko politično javno mnenje, ne bode odveč, ako tu še citiramo besede koroško-slovenskega časopisa „Besednik.“ Ta list pravi: „Pri najboljši volji ne moremo najti spolnitve dane obljube, da se bo pri omejenji volilnih okrajev posebno gledalo na na-

rodnost prebivalstva. Povsod vidimo le prizadevanje nemškemu ustavnemu elementu zmago izročiti. Saj nam nij treba daleč se ozirati, oglejmo si Koroško. Koroško bi dobilo po novej volilni postavi 9 poslancev, od katerih volijo 1 veliki posestniki, 1 kupčijska zbornica, 3 mesta in 4 kmetske občine. Volilni okraji kmetskih občin so tako-le razdeljeni: 1. Celovška okolica in Trg z volilnim mestom Celovec, potem Velikovec, Kaplja, Pliberg in Doberlavas z volilnim mestom Velikovec. 2. Št. Vid, Breže, Krka, Eberstein, Staridvor z volilnim mestom Št. Vid; potem Wolfsberg, sv. Lenart, sv. Pavel z volilnim mestom Wolfsberg. 3. Belak, Rožek, Paternion, Podklošter, Trbiž z volilnim mestom Belak, potem Borovlje z volilnim mestom Borovlje. 4. Špital, Sovodnje, Milštat, Greifenburg, Gornje Belani, Vogljiče z volilnim mestom Špital; potem sv. Mohor in Kočani z volilnim mestom sv. Mohor. Slovenski Pliberk bo tedaj volil s trdo nemškim Trgom, slovenski okraj Borovlje s trdo nemškim Paternion. Primerimo dalje mesto Celovec z Ljubljano. Celovec šteje 15.000 prebivalcev in voli tu mesto enega poslanca in kupčijska zbornica enega. Ljubljana šteje nad 23.000 prebivalcev, voli pa s kupčijsko zbornico vkup samo enega poslanca. Enakih razmer je v novi volilni postavi na obilo, pa že iz navedenega je razvidno, da Slovenci nemajo nič dobrega pričakovati od nove volilne postave. — Kaj mislijo koroški Slovenci o volilni reformi, razodeli so s tem, da so po vseh okrajih podpisavali prošnjo do cesarja zoper direktne volitve v državni zbor. Peticiji slovenskih rodoljubov so se pridružile do malega vse slovenske občine, nekatere po celem svojem zastopu, druge pa po najveljavnejših možih. Razen „Trdnjave“ in vseh katol. polit. društev pristopile so peticiji v celovškem okraju med drugimi občine in fare: Sveče, Bistrica, Št. Janž, Kapla na Dravi, Glinje, Bajtiše, Šmarjeta, Golšovo, Žihpolje, Kotmaraves, Bilčoves, Hodišče, Breza Pokerče in Podkernos. — V velikovskem okraju: Velikovec, Pliberg, Železna Kapla, Doberlavas, Št. Kocijan, Št. Ožbolt na jezeru, Javorje, Djekše, Šmarjeta pri Telenberzi, Libeliče, Švabek, Černeče, Št. Loreno na gori, itd. — V beloškem okraju: Št. Lenart, Šteben, Loče, Pečnica, Št. Jakob, Rožek, Lipa, Verba in Skočidol. — V šmohorskem okraju: vse občine in fare v spodnji zilski in kanalski dolini. — To je udeležba, da se je tudi najpogumnejši rodoljub nij nadejal.“

Razne vesti.

* (Nepovabljeni svati.) V Dežnem makolske fare so praznovali gostijo. Zvečer pridejo fantje na prežo in strašno razsajajo okolo hiše, v katero so se gosti zaprli. Prežarji pa se splazijo skozi okna v hišo, odženejo svate, se vsedejo okolo pokritih miz ter do jutra divjajo po hiši. Preplašena nevesta je ves ta čas čepela v neki omari, kamor se je bila skrila. Pred odhodom je divja drhal še vse zdrobila po hiši. Kje so neki o takih priložnostih žandarji?

* (Izred sodnije.) Marija Flisinger od sv. Jurja pri zgornji Radgoni 24 let stara neomožena dekla, je po noči od 9. do 10. sept. l. l. ob 3 zjutraj na parni nekega kmeta blizu Lebring-a povila otroka moškega spola. V svojem nesrečnem položaji, ne vedoča, kje iskati pomoči, vzame otročiča, katero je ži-

velo, ga zavije v cunje in vrže v bližnjo Muro. Štiri dni potem so našli truplo otroka, sum je letel na gori omenjeno žensko in 25. februarja je stala pred deželno sodnijo v Gradci, obtožena umora svojega lastnega otroka. Ona sicer izpoveduje, da je otroka povila, a kaj je potem počela, tega ne ve, ker je bila vsled bolečin in skrbi vsa zmedena. Sodnijski zdravniki v Lipnici so truplo novorojenca preiskavali, pa uzrokov smrti niso vedeli za gotovo povedati. Državni pravdnik predlaga, naj se obtožena za krivo spozna in na 5 let teške ječe obsodi. Zgovornik pa skuša dokazati, da je bila obtožena tedaj v takem duševnem stanju, da se nij zavedla svojih činov. Naj se tedaj za nekrivo spozna. Sodniki pa so jo spoznali za krivo, ter jo obsodili na dve leti težke ječe.

* (Žganje iz mahu.) Na politehnični razstavi v Moskvi so bila tudi žganja razpostavljena, katera so se žgala iz mahu in lišajev. V severno-ruskim gubernijah, v arhangelskem, pskovskem, novogorodskem, kjer raznovrstni lišaji in mahovje razkošno rastejo, so že zdavnaj si žgali iz teh rastlin žganje za domačo rabo. Sedaj pa so se zidale velike žganjarije v Petrogradu in na drugih krajih, ki izdelujejo čist, rektificiran špirit. S tem se prihranjuje žito, iz katerih so dosedaj večidel ves špirit žgali, kar je za severne gubernije velikega haska.

Izvirni telegram

„Slovenskemu Narodu“.

Iz Dunaja 28. febr. — Včeraj je bil knez Čartorjski pri cesarji, da mu je izročil peticije iz Galicije proti direktnim volitvam. Cesar ga je prav posebno prijazno sprejel.

Nemški cesar Vilhelm in ruski car Aleksander bosta obiskala dunajsko razstavo.

Ljubljanske deželne sodnije svetovalec Kaprec je imenovan za svetovalca višje deželne sodnije.

Narodno-gospodarske stvari.

— Iz Bohinja se nam piše, da se bode na dunajski razstavi tudi Vohajnit razpostavljal. Iz te rude se dela Aluminium, aluminiski natrum in proti ognju varna posoda. Vohajnit se zdaj pošilja na prusko Silesko, kjer ga izdelujejo. Razen tega bode naš Bohinj razpostavljal pšenico, ječmen, oves in rigiški len, les in ogel. Bohinjski les je priznan kot najboljši za resonančna tla.

— Gledé železniških načrtov ministerstvo neki nij več tako trdovratno, da bi nobenega drugega predloga ne oddalo državnemu zboru, preden je vprašanje predilske in arlberske železnice rešeno. Državni zbor je sklenil, vse prošnje občinskih in okrajnih zastopov za zidanje železnic od Celja, preko Kamnika, Loke, Tomina v Gorico, od Kamnika do Ljubljane, od Knittelfelda preko spodnjega Dražberga do Zaprešič-a, potem železnice od Dunaja preko Radgone, Ptuja, Rogateca, ali preko Ljutomera, Ormuža in Varaždina, do Zagreba in Novi s postransko črto v Maribor, vse te prošnje predložiti trgovinskemu ministru, da se ozira na izrečene želje.

Tuji.

27. febr.

Europa: Cossitz iz Galaca. — Handschuh z družino iz Dunaja. — Pri **Elefantu:** Ebenwaldner iz Gradca. — Gragl — Feldkirchen. — Kronberger iz Pape. — Pogorelec iz Loza. — Mlekuš iz Loza. — Jenčič iz Mengiša. — bar. Tauffner iz Višnje gore.

Pri **Maliču:** Scherz iz Gradca. — Jombard — Klingenfels. — Prasnik iz Vel. Lašč. — Tičar iz Ribnice. — Loysch iz Dunaja. — Domitrovič z gospo iz Pešte.

Opomenica.

Eksekutivne dražbe 4. marca: Butinovo pos., 4060 gld., v Vrhniki. — Mahtovo, 802 gld., in Anžurjevo, 2400 gld., v Litiji. — g. Stedrijevo specerijsko blago itd., 1108 gld. v Ljubljani. — Bostjančičevo in Mršnikovo pos., 2818 gl., v Bistrici.

Dunajska borsa 28. februarja.

(Izvirno poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	71 gld.	20	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	74	15	„
1860 drž. posojilo	104	75	„
London	109	20	„
Kreditne akcije	337	25	„
Akcije narodne banke	984	—	„
Napol.	8	70	„
C. k. cekini	—	—	„
Srebro	108	—	„

V deželno knjigo vpisana grajščina na Dolenjskem,

dve uri od Ljubljane oddaljena, ob državni cesti in blizu projektirane železnice Ljubljana-Karlovca ležeča, obstoječa iz grada, gospodarstvenih poslopij, 80 oralov zemljišča in novopostavljenega mlina se prodá z dobrokupnimi pogoji. (56—3)

Pojasnila daje „**Annóncen-Bureau**“ v Ljubljani, na velikem trgu št. 313.

Nr. 1949.

Razglas.

Po sklepu mestnega zbora podelijo se pri podpisnem uradu za oskrbovanje mestne varstvene službe 14 stražnikom službe višje in nižje vrste.

Mestni stražniki višje vrste vživajo 400 gold. a. v. letne plače in imajo za se, svoje udove in svoje pod pravilno starostjo stoječe otroke pravico do provizije.

Stražniki nižje vrste vživajo 360 gold. a. v. letne plače pa nimajo pravico do kakkega drugega preskrbovanja.

Obe vrsti dobodo službeno obleko.

Pogoji, pod katerim se sprejemajo so naslednji:

1. Starost ne pod 24. in ne čez 40. leto;
2. popolno zdravje in krepka životna rast;
3. vsakem oziru neomadežvano življenje;
4. znanje nemškega in slovenskega jezika v besedi in pisavi kakor tudi zmožnost pismena naznanila spisavati.

Pri teh lastnostih se bo pa vendar poseben ozir jemalo

- a) na izkušene doslužene podčastnike c. in kr. armade, žandarmarije in deželnega brambovstva;
- b) na možake ki so varstveno službo že opravljali ali jo še opravljajo.

Dotične prošnje, lastnoročno pisane, z predpisanim kolekom in dokladami kakor tudi z priloženim zdravstvenim spričalom o popolnem zdravju previdene, se mestnemu magistratu predložijo.

Natečaj trpi do

31. marca 1873.

Mestni magistrat v Ljubljani

13. februarja 1873.

K. Deschmann,
župan.

(57—3)

Kupčijski strežaj

za prodajalnice raznega blaga,
20 let star, govori tudi slovenski in ima dobrih priporočil, išče do 1. aprila t. l. službo na drugem mestu; najraje zunaj na kmetih. Več se pozve pri g. **Jož. Böhm,** odvetniškem uradniku pri Dr. Wibmerju v Mariboru. (60—2)

Za svetovno razpostavo na Dunaji

se kupujejo lepi, dolgi **ženski lasje;** rumeni (blond), rdeči in sivi imajo prednostne cene in se lahko po pošti pošiljajo; tudi se sprejemajo posamezni kosi, in denar za-nje se takoj pošlje. (33—25)

Wilhelm Stutz,

v „Zvezdi“ (Sternallee), hiš. št. 30 v Ljubljani.

Jaz Vilhelmina Rix

s tem javno izrekam, da sem kot vdova rajn. **dr. A. Rixa** zadnjih 16 let sama in edine pripravljalka prave in nepoplačene

originalne paste Pompadour,

ker samo jaz skrivnost pripravljam. Zato s tem oznanjam, da se omenjena pasta Pompadour od zdaj naprej samo v mojem stanovanju, **Dunaj, grosse Mohren-gasse Nr. 14, 1. Stiege, Thür 62, prave dobi,** in svari pred kupovanjem pri vsakem drugem, ker sedaj niti zaloge, niti podružnice ne vzdržujem in ker sem vse poprejšnje zaloge zaradi storjenega **popačevanja opustila.** Moja prava pasta Pompadour, tudi **čudežna pasta** imenovana ne bode nikdar zgrešila svojega učinka; vseh te nepresegljive paste za lice gre nad vse pričakovanje in je edini **garantirani** pomoček za naglo in neizgledljivo odpravljanje vseh izpuškov v obrazu, sajencev, peg, šinj in mozolcev. Garancija je toliko gotova, da se **denar nazaj daje,** ako pasta ne pomaga. **Lonček** te izvrstne paste s podukom vred **velja 1 gld. 50 kr.** — **Razpošilja se proti povzetku.** Naročila pisma naj se pošiljajo Vilhelmini Rix, doktorjevi vdovi, **Dunaj, Gr. Mohren-gasse Nr. 14,** iz prijaznosti vis-à-vis mojim čestitim prejemnikom, dajem, ako se mi majhni opravi v raznih stvareh naročujejo, te opravke poskrbeti in ne računim zanj nobene provizije. (177—24)

Zahvalna pisma se ne razglašajo.

Rimski, že zdavnaj izkušeni, pravi

obliž za glavo, rane, speklino, zmrznino;

vsesplošno zdravilen in za otok.

Ta obliž je bilo Nj. rimsko-cesarsko Voličanstvo privilegiralo. Moč in učin tega obliža sta posebno ugodna pri globokih, raztrganih, vsekanih ali ubodnih ranah, hudi oteklini vsake vrste, pri starih ranah na nogah, ki se od časa do časa razpokajo, pri trdovratnem zleznom otekanju, sklečcem zbiranju krvi, črvi v prstu, ranjenih in vnetih prsih, opeklinah, kurjih očeh, otolčenju, omrznjenih udih, protinu in enakih boleznih.

Dobiva se pravi samo le: v lekarnici

F. Wilhelma v Neunkirchen pri Dunaji.

Škatlja velja 40 kr. Manj kakor dve škatlji se ne razpošilja. S kolekom in zavitkom **en** goldinar. (12—2)

Epileptičen krč ali božjast

zdravi pismeno poseben zdravnik za božjast **Dr. O. Killisch,** Berlin, Luisenstrasse 45. (255—22)

Pričujejoče ima čez tisoč bolnikov v ozdravljenju.